

Hodnoticí aktivita

Zvláštní slova

Anotace

Žák navrhne různé postupy vedoucí k řešení vybraného problému (klíčová kompetence k řešení problému), vybere jeden z postupů, svůj výběr zdůvodní, ověří efektivitu vybraného řešení, vyvodí závěry a doporučení pro svou práci na podobném úkolu v budoucnosti.

Komplexní systém hodnocení, CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_001/0000751

Věk – cílová skupina

4. až 5. ročník

Časová dotace (rozsah výuky)

1 vyučovací hodina

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Úspěšné zvládnutí aktivity není vázáno na předchozí osvojení konkrétního učiva, podmínkou úspěšného řešení nejsou žádné specifické oborové znalosti, které by žák před zahájením práce měl mít osvojeny.

Protože hlavním podkladem pro hodnocení je pracovní list žáka a jeho osobní výpověď, je nezbytná pokročilá dovednost sebehodnocení (popsat konkrétní situaci, zhodnotit ji, odhalit příčiny neúspěchu, formulovat doporučení pro budoucnost).

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Výuka v běžné třídě, zajištění prostoru pro nerušenou samostatnou práci, přístup k internetu pro každého žáka.

Zadání pracovní list pro každého žáka.

Vzdělávací obor

Člověk a jeho svět

Očekávaný výstup

ČJS-5-3-01 žák pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.

Hodnocená klíčová kompetence

Kompetence k řešení problémů: z obsahu klíčové kompetence se jedná o vlastní návrh řešení konkrétního problému, využití osvojených a naučených postupů pro řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledování vlastního pokroku při zdolávání problémů a praktické ověření účinnosti vybraného postupu pro úspěšné řešení zadání.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Při řešení hodnotící aktivity budou žáci uplatňovat následující schopnosti a dovednosti:

- navrhnout různé způsoby možného řešení;
- vybrat řešení, které pravděpodobně povede k nejlepším výsledkům;
- při návrhu řešení využít efektivně dříve osvojené postupy;

- provést na základě výsledků řešení samostatně dílčí hodnocení řešení problému;
- formulovat konkrétní nedostatky použitého řešení;
- formulovat na základě výsledků řešení problému závěry a návrhy na zlepšení pro budoucí řešení podobného problému.

Součástí hodnocí aktivity

- Zvláštní slova – zadání a pracovní list
- Zvláštní slova – poskytnutí individuální podpory
- Zvláštní slova – hodnocí arch pro učitele

Struktura a organizace realizace hodnocí aktivity

1. Učitel rozdá žákům pracovní listy a seznámí je se zadáním.
2. Žáci samostatně zpracují několik návrhů možného postupu řešení.
3. Následně vyberou ze svých návrhů postup, který považují za nejefektivnější, zdůvodní proč.
4. S pomocí vybraného postupu vyřeší úkol.
5. Učitel v této fázi poskytuje individuální pomoc žákům, kteří ji potřebují, a eviduje si jimi požadovanou formu podpory do připraveného záznamového archu.
6. Při společné debatě s ostatními žáky ve třídě moderované učitelem ověří, zda vybraným postupem dospěli ke správnému řešení. Současně mají v debatě možnost zjistit, jaké postupy zvolili spolužáci a jak účinné tyto postupy byly.
7. Žáci samostatně zpracují do pracovního listu hodnocení své vlastní práce.
8. Hodnocení dosažené úrovně dané kompetence provede učitel na základě žákem vyplněného pracovního listu.
9. Učitel doplní do pracovního listu žáka své hodnocení jeho práce včetně hodnocení dosažené úrovně kompetence k učení.

Poznámka: Žáci mají samostatně navrhnout několik možných postupů, jak požadované informace získat. Vybraný postup pak využijí pro vyhledání odpovědí, zhodnotí úspěšnost svého postupu a formulují doporučení, jak postup dále zdokonalit.

Zadání aktivity umožňuje učiteli proces ověřování úrovně dosažené klíčové kompetence individualizovat dle schopností jednotlivých žáků. Je možné žákům vyhledání odpovědi buď usnadnit různými podpůrnými materiály, individuální dopomocí učitele, či naopak ztížit dalším požadavkem (viz Obměna hodnocí aktivity ve výuce).

Námět pro rozšíření při a po reflexi:

Z pohledu rozvoje klíčové kompetence k řešení problémů je možné se detailněji zaměřit na některou její vybranou složku (odhad vlastních schopností, času potřebného na řešení, pojmenování rizik, důvěryhodnost zdrojů, zodpovědnost za vlastní rozhodnutí, využití chybných kroků a poučení z nich pro řešení problémů v budoucnosti apod.). Pracovní list žáka včetně hodnocení učitele je vhodné zařadit do žákovského portfolia, aby bylo možné s ním dále pracovat při nastavování žádoucích individuálních cílů v oblasti rozvoje dané klíčové kompetence.

Rozsah hodnocení

Je na zvážení učitele, zda s ohledem na své kapacitní možnosti provede hodnocení všech žáků ve třídě, nebo si pro hodnocení vybere jen některé z nich.

Hodnocení

Základem hodnocení je učitelské posouzení úrovně dosažené kompetence k řešení problémů.

Podkladem pro hodnocení je žákovo sebehodnocení a záznamový arch učitele.

V hodnoticím archu učitel označí dosaženou úroveň sledovaných aspektů klíčové kompetence podle sebehodnocení žáka a svých záznamů o jeho individuální podpoře.

Na základě označených úrovní sledovaných aspektů klíčové kompetence je stanoveno celkové hodnocení úrovně kompetence k řešení problémů.

Dosažená úroveň sledovaného aspektu klíčové kompetence je převedena na výsledné bodové hodnocení:

Úroveň 1 – sebehodnocení žáka + záznam učitele o jeho individuální podpoře 1 bod.

Úroveň 2 – sebehodnocení žáka + záznam učitele o jeho individuální podpoře 2 body.

Úroveň 3 – sebehodnocení žáka + záznam učitele o jeho individuální podpoře 3 bod.

Úroveň 4 – sebehodnocení žáka + záznam učitele o jeho individuální podpoře 4 body.

Výsledná informace pro žáka

Celková informace o ohodnocené úrovni například díky přehledu dosažené úrovně dovedností pro žáky.

Výsledná informace pro učitele

Celková informace o rozložení dosažené úrovně kompetence k řešení problémů v dané skupině žáků. Individualizovaná informace o žácích, kterou učitel může využít pro nastavení plánu rozvoje jednotlivých žáků v oblasti kompetencí (posilování a podpora aspektů, které zatím nejsou dostatečně rozvinuty, odpovídající výzvy v oblastech, které jsou rozvinuty nadprůměrně apod.).

Obměna hodnoticí aktivity ve výuce

Pro zjištění hledaných slov či jejich významu mohou žáci se speciálními vzdělávacími potřebami využít konkrétní, předem připravený nástroj (např. soubor reprodukcí plakátů, v nichž mají výše zmiňovaný plakát nalézt a text přečíst, novinový článek o mezinárodním projektu MENE TEKEL, ve kterém je význam slov uveden apod.). Zadáání aktivity pro žáky nadané či mimořádně nadané může být naopak koncipováno komplexněji a může obsahovat další úkoly (např. Ve kterém roce se výše popsaná situace mohla odehrát? Jaký význam mají symboly srp, kladivo a ukřižovaný člověk?).

